

Побудова систем енергоменеджменту. Досвід АЕМУ у впровадженні систем енергоменеджменту в Українських містах.

Дмитро Леськів

Експерт з енергоефективності та енергозбереження

Київ, 12.11.2015

Міста – глобальні пожирачі енергії

Займають 2% земної поверхні.

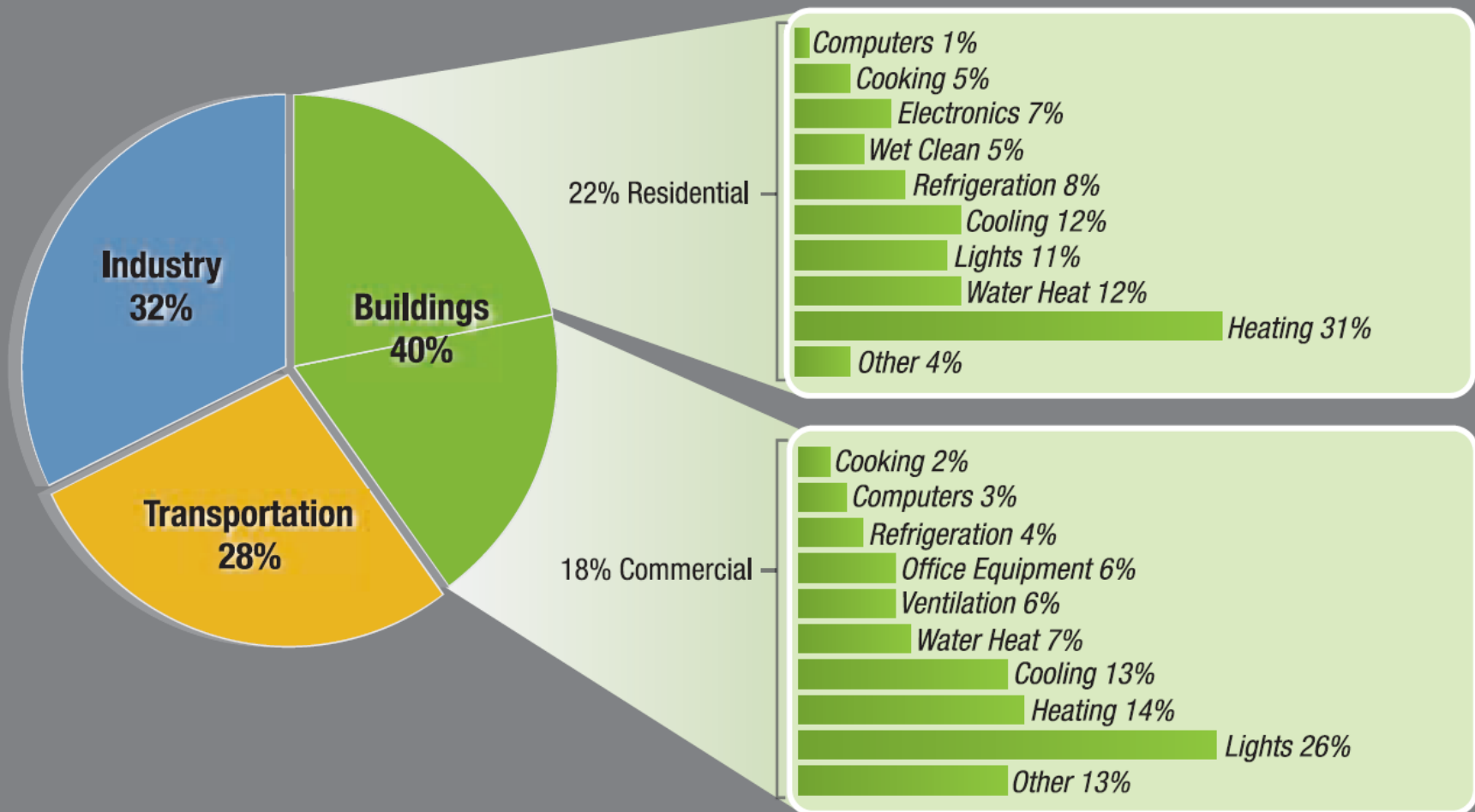
Споживають 72% енергії, що виробляється в світі.

Відповідають за 80% викидів парникових газів в світі.

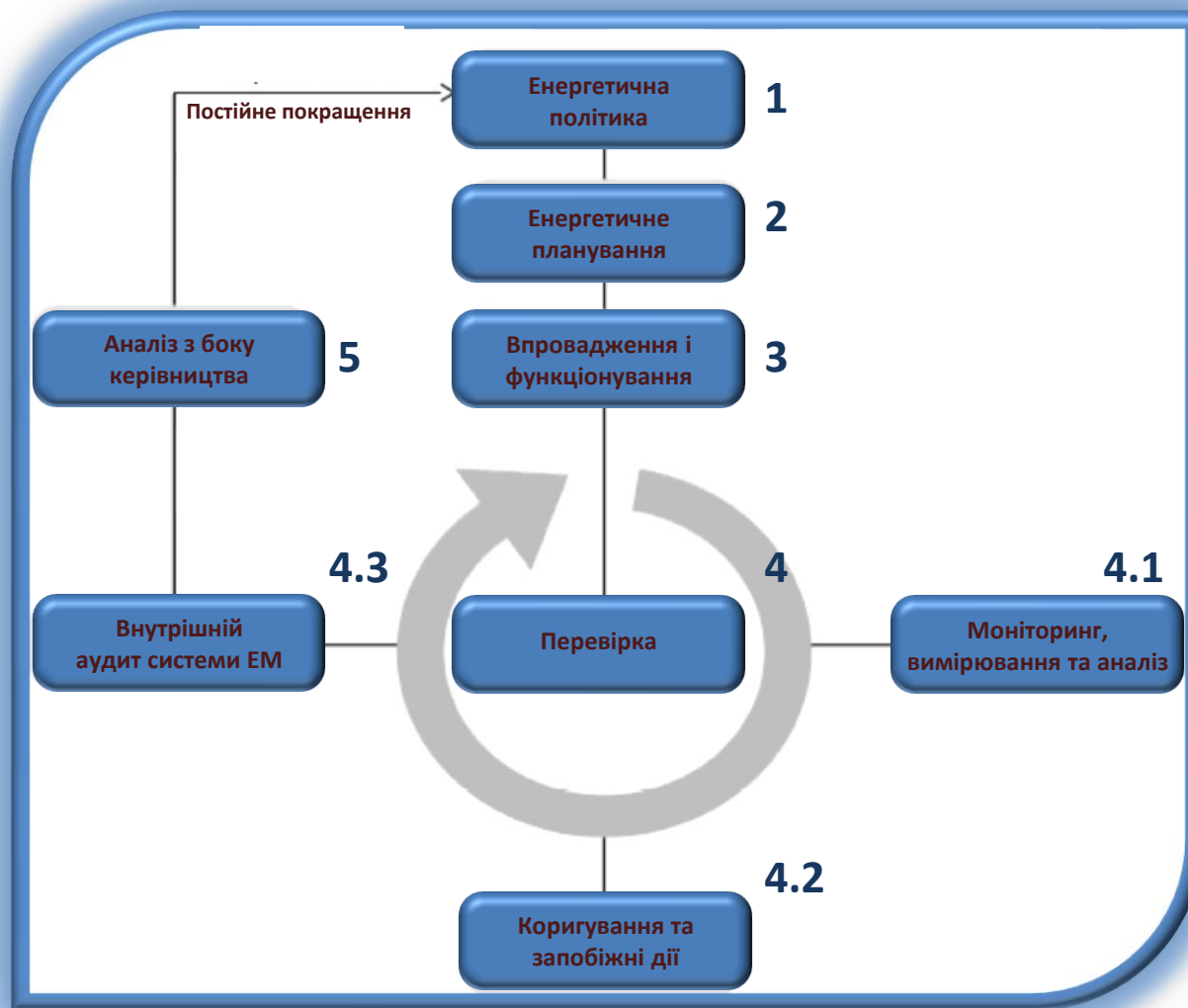

Структура енергоспоживання

Міжнародний стандарт «Системи енергетичного менеджменту» ISO 50001

1. Енергетична політика

вимоги до цілей

Енергетична політика - офіційна заява вищого керівництва організації про основні наміри та напрямки діяльності щодо енергетичного функціонування.

Цілі Енергетичної політики повинні бути:

- **конкретними** – чітке формулювання цілей запобігає їхньому неправильному зрозумінню,
- **вимірюваними** – поступ оцінюють за допомогою кількісних показників,
- **досяжними** – успіх неможливий без врахування реальних можливостей,
- **доречними** – виконання цілей має бути справді необхідним для досягнення поставленої мети,
- **окресленими в часі** – слід визначити терміни виконання цілей.

1. Енергетична політика

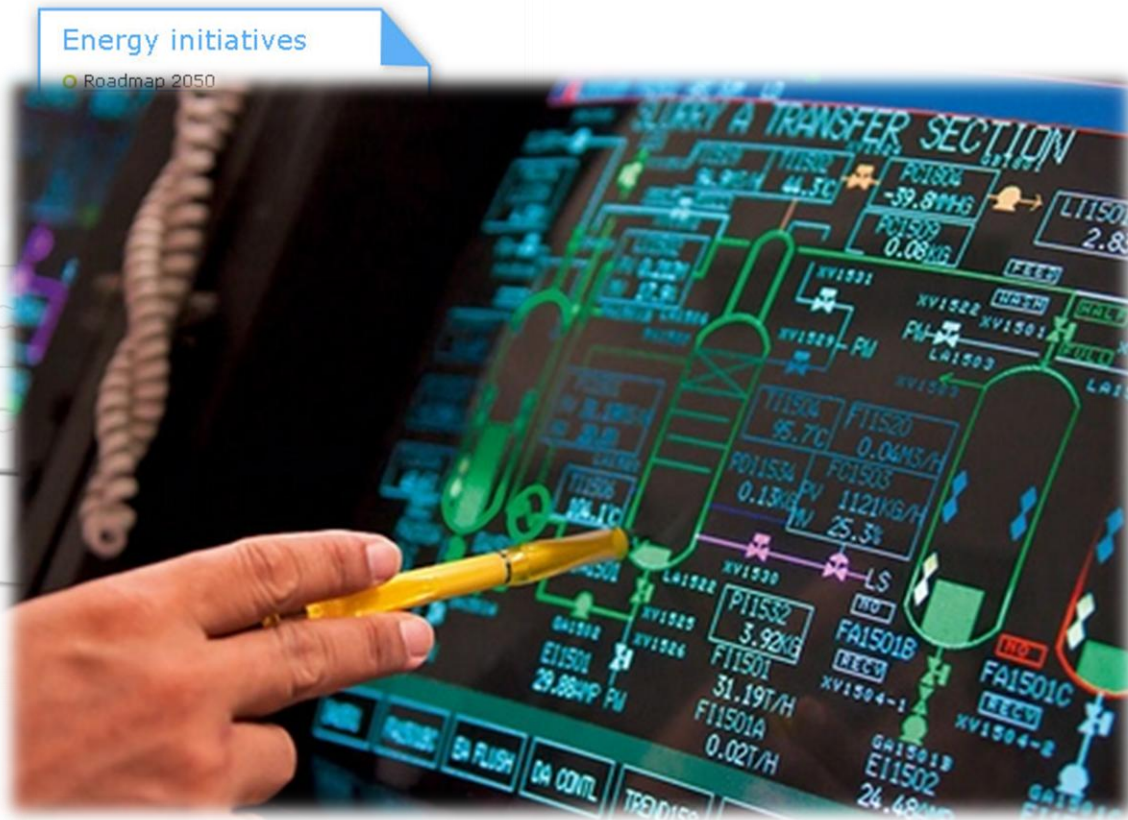
підходи до цілей

- **Скорочення споживання.** Ціль подають як кількість або відсоток, на які має бути зменшено споживання енергії (наприклад, до року X зменшити споживання енергії на Y кВт*год або %);
- **Підвищення ефективності.** Ціль полягає у зменшенні енергомісткості вибраного показника енергетичного функціонування (наприклад, до року X знизити споживання енергії до Y кВт*год на одиницю внутрішньої площі будівель без погіршення рівня комфорту);
- **Покращення стану довкілля.** У цьому випадку ціль, що стосується заощадження енергії та застосування відновлюваних джерел енергії, формулюють через запобігання забрудненню довкілля або його зменшення (наприклад, до року X зменшити викиди парникових газів, зумовлені споживанням енергії містом, на Y %).
- **Покращення фінансово-економічного стану.** З погляду міської влади покращення фінансово-економічного стану є квінтесенцією її діяльності загалом, проте саме в енергетичному секторі дана ціль, жорстко сформульована, матиме найбільш далекосяжний позитивний ефект,

2. Енергетичне планування

Енергетична стратегія - план діяльності організації щодо досягнення її енергетичних цілей та завдань (як правило розрахований на тривалий період)

3. Побудова системи енергетичного менеджменту: Впровадження і функціонування

- Адаптація адміністративної структури
- Підбір та навчання кадрів
- Створення бази даних споживання енергоресурсів
- Введення системи в дію
- Підвищення поінформованості мешканців

Енергетичний менеджмент

- **Енергетичний менеджмент**
- процес управління енергоресурсами, спрямований на забезпечення їх раціонального та ефективного використання
- **Система енергетичного менеджменту**
- набір взаємопов'язаних або взаємодіючих елементів, необхідних для розробки і впровадження енергетичної політики та енергетичних цілей, а також процесів та методик для досягнення цих цілей
- **Енергоменеджер**
- особа (особи), відповідальна за ефективне впровадження заходів системи енергетичного менеджменту та здійснення покращень енергетичного функціонування

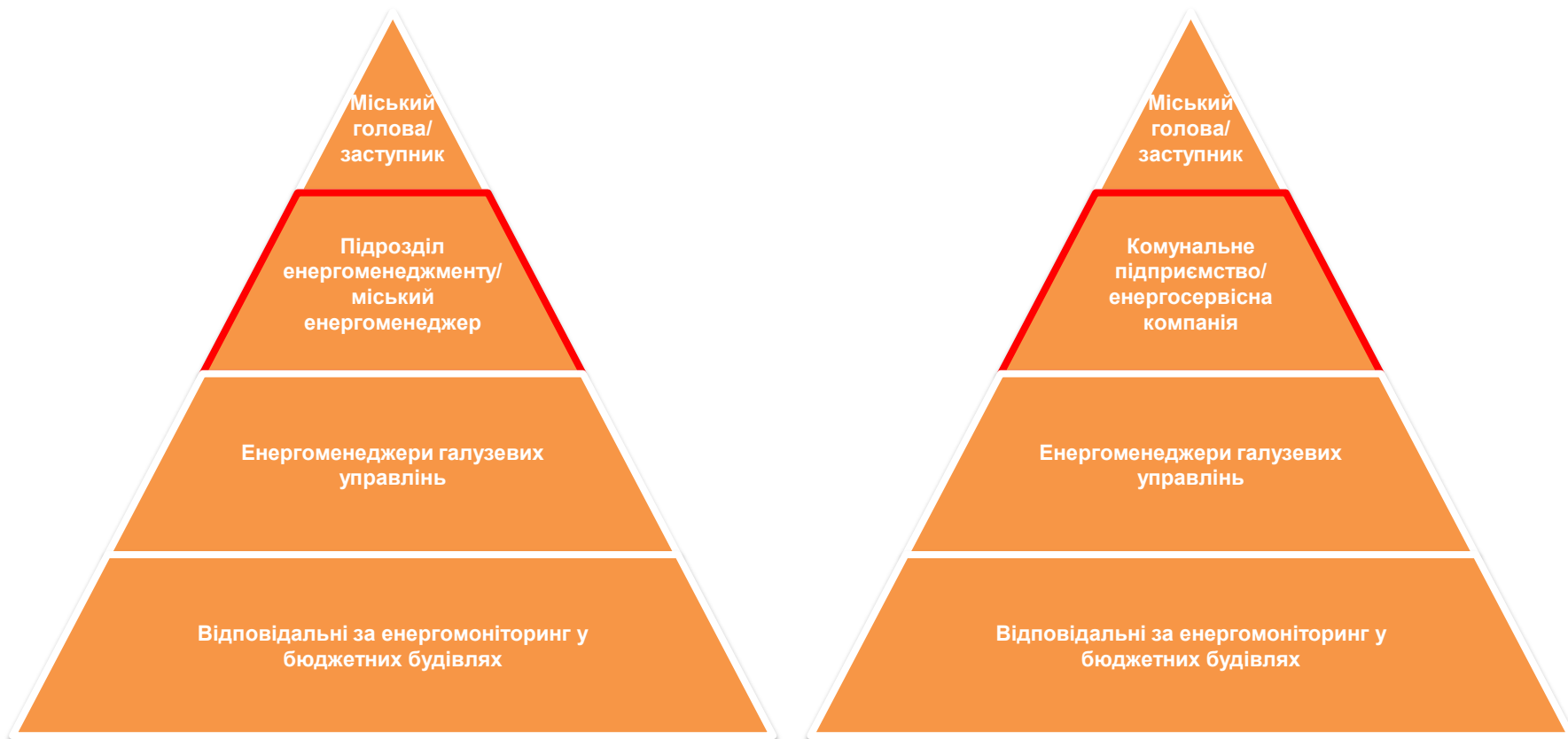
3. Енергетичний менеджмент

умови успіху

- Політична воля керівництва
- Формування бачення і цілей
- Правильний підбір **професійних** кадрів
- Підвищення обізнаності і навчання працівників, інформування населення
- Впровадження заходів (реальна робота)
- Моніторинг і аналіз
- Контроль і звітність
- Система мотивації

Види організаційних структур системи енергоменеджменту

3. Створення бази даних споживання енергоресурсів

- Встановлення приладів обліку: на всі будівлі по всіх видах енергоресурсів, які споживає будівля

- Формування бази даних енергоспоживання будівлями щонайменше за останні 3 роки

3. Підвищення поінформованості мешканців

Дні енергії

Офіційний портал
Львівська міська рада // Ласкаво просимо

Головна | Влада міста | Прес-центр | Львів'янину | Економіка | Туристу | Афі

Послуги для мешканців | Довідник Львова | Карта Львова | Львів. Google Maps | Фотогалерея

Новина дня

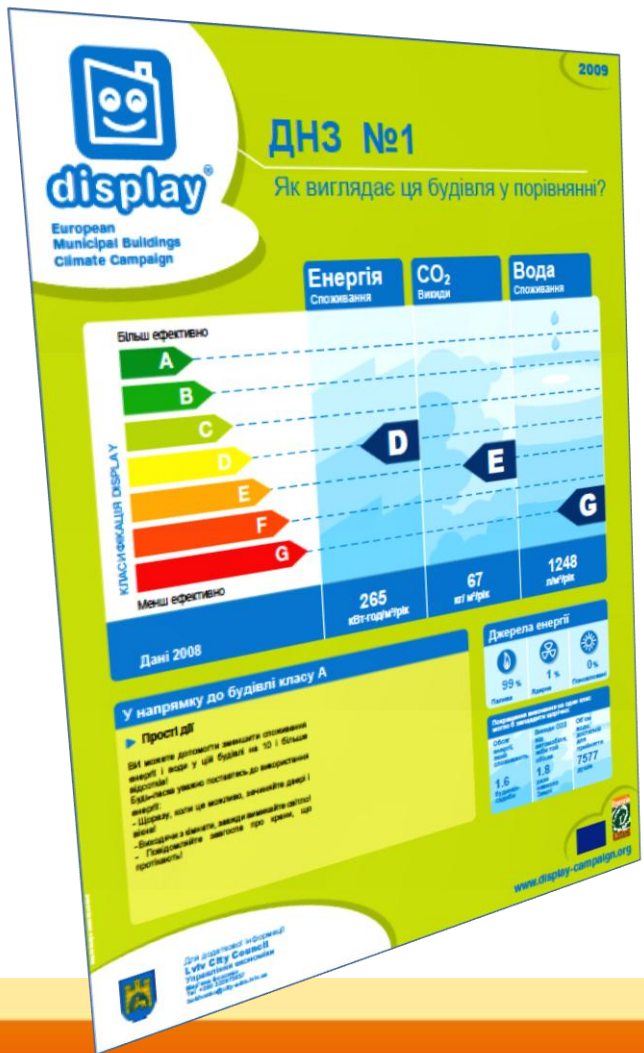
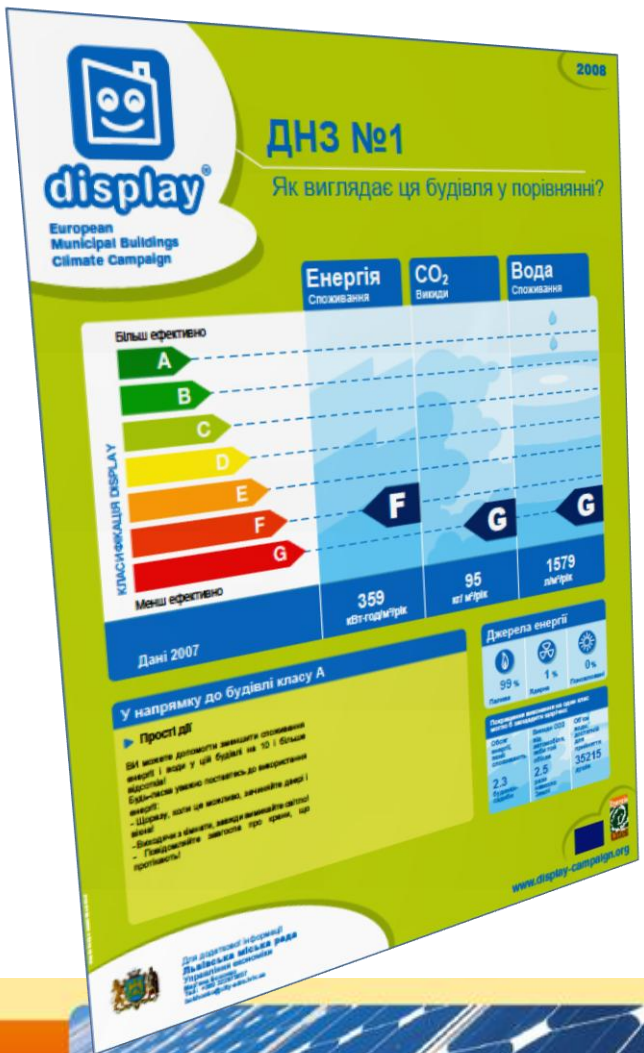
Новини ЛМР

- 19.08 Департамент економічної політики ЛМР оголошує конкурс дитячих малюнків «Збереження енергії: дитячі відповіді на дорослі запитання»
- 19.08 Світова примадонна виступить сьогодні у Львові

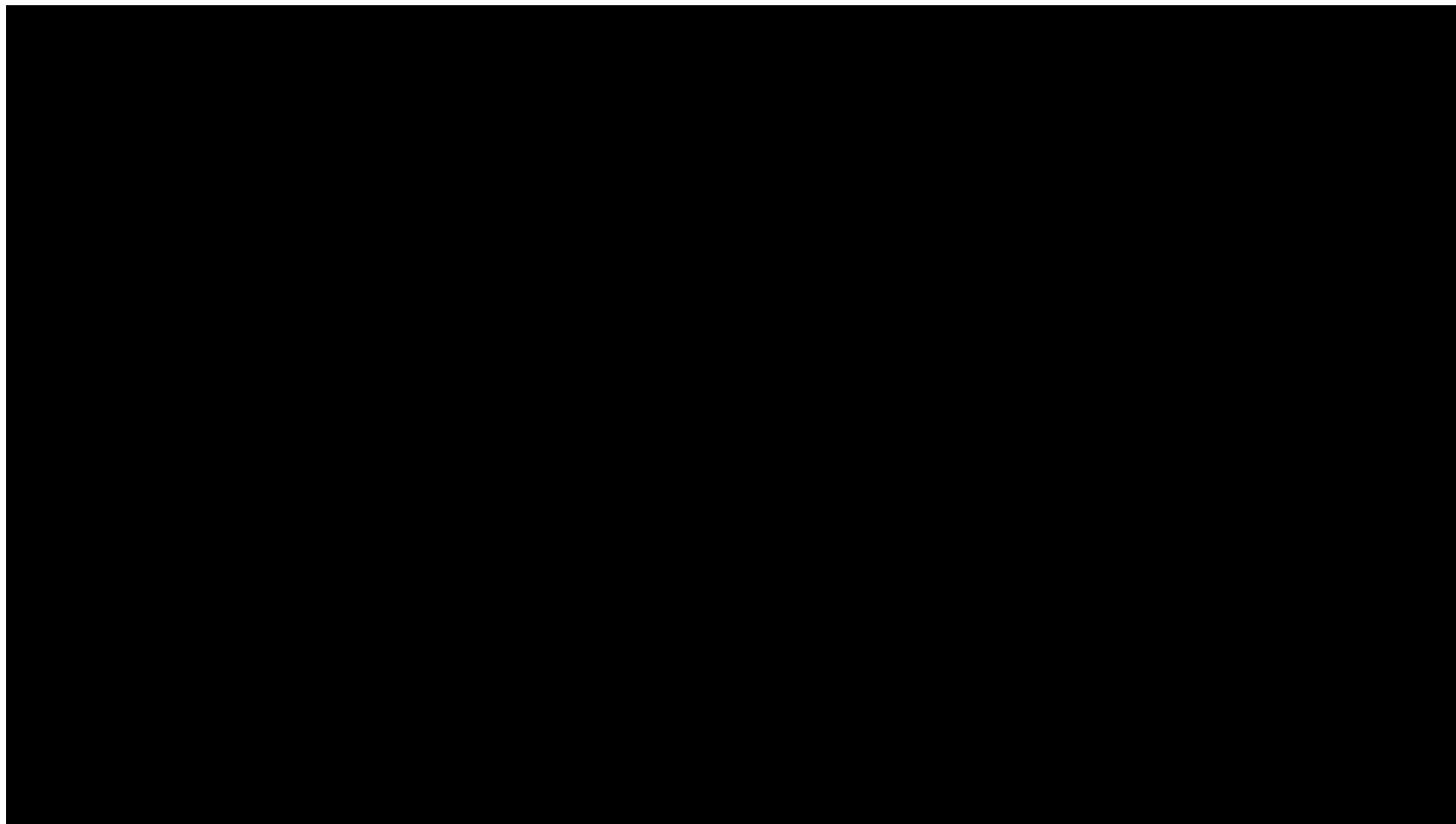

3. Підвищення поінформованості мешканців енергетична сертифікація

- Енергетична сертифікація будівель (кампанія Display)

3. Підвищення поінформованості мешканців та Стала мобільність

4.1 Перевірка і коригування

Енергетичний моніторинг

- **Енергомоніторинг** - це система обліку, аналізу та контролю споживання енергоресурсів з метою оптимізації їх використання

4.1 Перевірка і коригування

Енергетичний моніторинг

- Підготовка нормативно-правової бази
- Впровадження системи збору та подання інформації щодо енергоспоживання
- Види енергомоніторингу:
  - щомісячний
  - щотижневий
  - **щоденний**

4.1 Перевірка і коригування

Енергетичний моніторинг: історичні аспекти

- 2007 р. Львів один з перших запровадив систему щомісячного енергомоніторингу. Система довела свою ефективність.
- 2008 р. Кам'янець-Подільський порівняв системи щомісячного, щодакданого і щоденного енергомоніторингу.
Система щоденного енергомоніторингу виявилась найбільш ефективною.
- Система щоденного енергомоніторингу дає можливість економити 5-15% видатків на енергоресурси

4.1 Перевірка і коригування

Енергетичний моніторинг

- Щоденний енергомоніторинг:
  - в ручному режимі без спеціалізованого програмного забезпечення (малі міста)
  - в ручному режимі із застосуванням спеціалізованого програмного забезпечення
  - за допомогою автоматизованих систем та спеціалізованого програмного забезпечення
- Охоплення:
  - будівлі ВСІХ бюджетних установ
  - *багатоквартирні житлові будівлі

4.1 Програмне забезпечення для енергомоніторингу

- Енергоплан (Україна, м. Львів)
- Jervis (Німеччина)
- Енергобаланс (Україна, м. Славута)
- Фіату (Україна)
- Власні розробки міст (Київ, Кривий Ріг)
- Інше

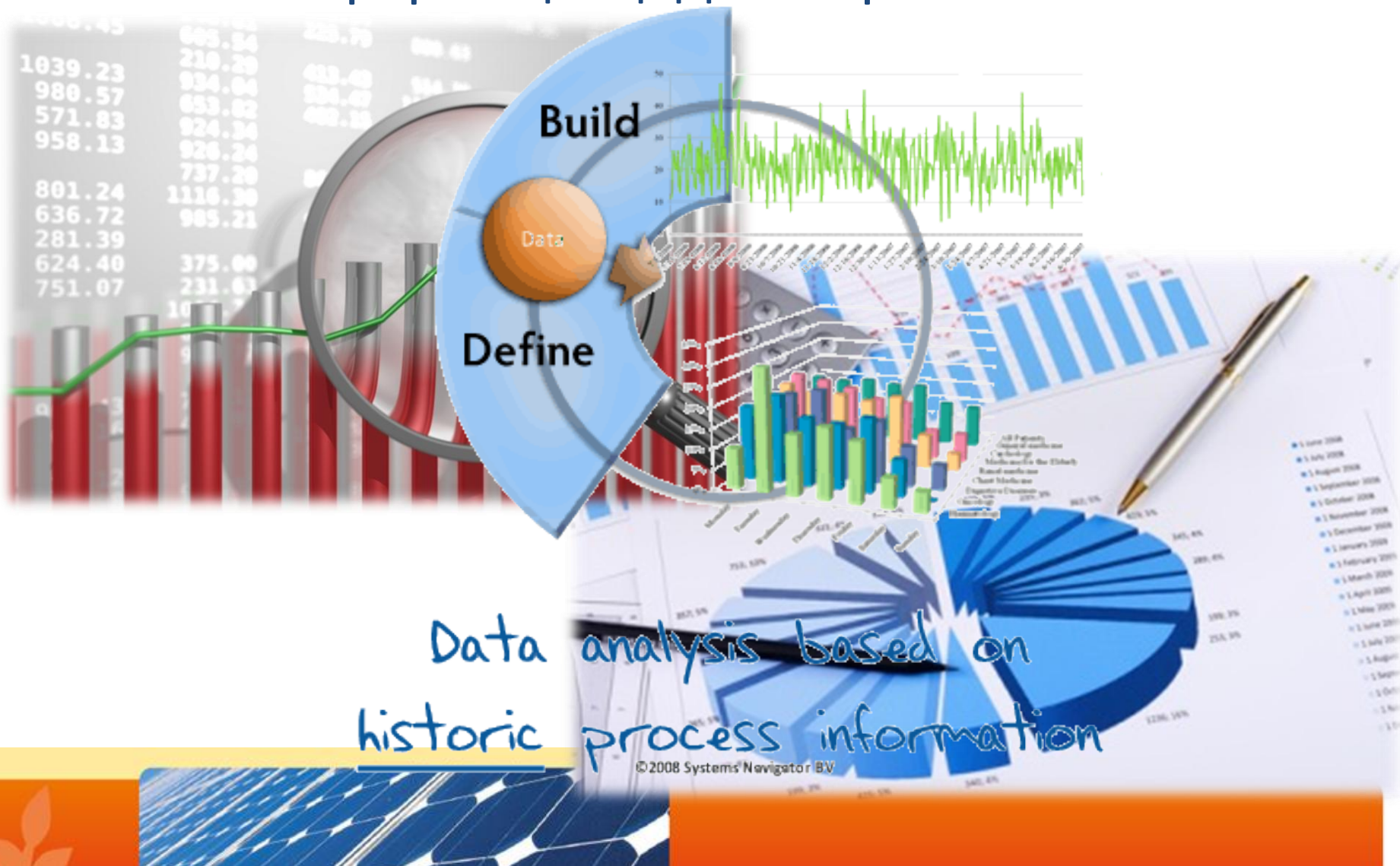

4.1 Перевірка і коригування

вимірювання і аналіз

- Аналіз інформації щодо енергоспоживання

4.1 Аналіз отриманої інформації

- Джерела аналізу:
  - дані лічильників
  - фінансові дані (розрахунки за енергоресурси)
- Види аналізу:
  - пооб'єктні
  - групові
- Статистична інформація (подання інформації, повірка лічильників)

4.2 Перевірка і коригування

Невідповідності, коригування, коригувальні та запобіжні дії

- Виявлення та усунення неполадок та проблемних ділянок

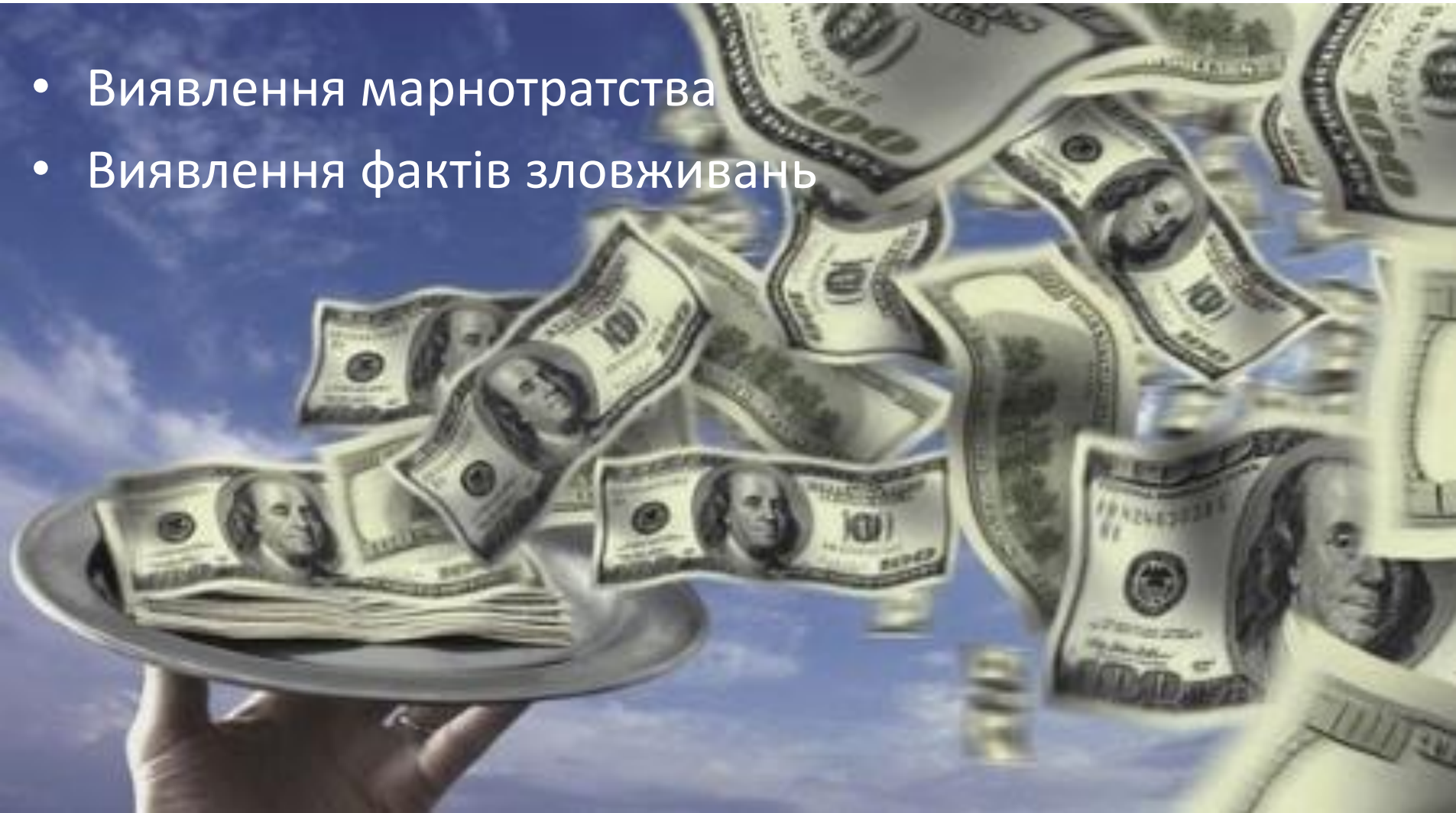

4.2 Перевірка і коригування

Невідповідності, коригування, коригувальні та запобіжні дії

- Виявлення марнотратства
- Виявлення фактів зловживань

4.3 Облік і контроль

- Запровадження журналів обліку споживання енергоресурсів по кожній будівлі.
Журнали повинні бути прошнуровані, пронумеровані та скріплені печатками відповідної установи або підприємства по всіх видах енергоресурсів, які споживають будівлі
- Періодична перевірка об'єктів

Фінансування проектів з підвищення енергоефективності

http://enefcities.org.ua/diyalnist/slujba-pidtrymyk/ | Муниципальна енергетичн... X

ЩО ПОВИННО ЗРОБИТИ МІСТО, ЩОБ СТАТИ УСПІШНИМ УЧАСНИКОМ УГОДИ МЕРІВ

Що повинно зробити місто, щоб стати успішним учасником Угоди мерів. Порадник для органів місцевого самоврядування

ЩО ПОВИННО ЗРОБИТИ МІСТО, ЩОБ СТАТИ УСПІШНИМ УЧАСНИКОМ УГОДИ МЕРІВ

Що повинно зробити місто, щоб стати успішним учасником Угоди мерів. Навчальні переклади з України і Грузії

Використання фінансових інструментів при реалізації місцевих проектів розвитку інфраструктури та енергозбереження

Матеріали тренінгу «Практичні аспекти щодо написання інвестиційних пропозицій на отримання фінансування для реалізації проектів у сфері енергоефективності» для міст 9-10 вересня

IFA - Анкета первинної фінансової оцінки

Аналітичний звіт міст щодо використання коштів на енергоресурси

Запитання, які часто ставлять:

Фінансування проектів з підвищення енергоефективності - IFA

Initial Financial Appraisal

1. Презентація ініціатора проекту

Загальна інформація про ініціатора проекту

(Місто, населення, назва проекту, ініціатори проекту, попередній досвід, досвід міста (коротко описати попередні проекти))

- Фінансові характеристики муніципалітету

(річний бюджет міста, бюджет розвитку, чи має право місто отримувати позики)

- Фінансові дані муніципалітету

(бюджет міста по роках)

Отримання фінансування для проектів з підвищення енергоефективності - IFA

Initial Financial Appraisal

2. Презентація проекту

- Характеристика проекту (опис проблеми)
- Технологічний опис
- Критерії відбору проекту
- Стадія виконання проекту

Модель співпраці Асоціації ЕМУ з містами

- Розробка «дорожньої карти»
(спільно з містом):
  - Концепція (на основі ISO 50 001)
  - План роботи
- Звіти та опитувальники:
  - Міста готують відповіді
  - ЕМУ аналізує та здійснює коригування у відповідності до досягнутих результатів

- Дмитро Леськів
- Асоціація "Енергоефективні міста України"
- Ел. пошта: dleskiv@enefcities.org.ua
- Тел./факс: +38 032 23455262
- www.enefcities.org.ua

